ဝန်ရင်း
Read on the move

အမှိုက်ပုံကြီးမီးလောင်ခြင်းကို ကုစားရန်

ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ

ကျန်းမာရေးပညာ

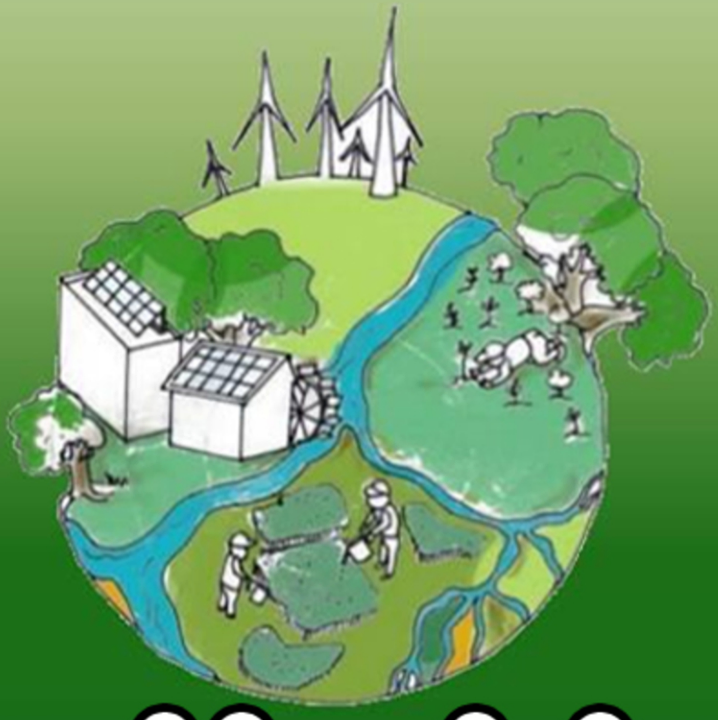

ဒေါက်တာထွန်းဝင်း

အမိုက်ပုံကြီး မီးလောင်ခြင်းကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း (သို့မဟုတ်) စင်ကာပူ၌ အမှိုက်ပုံကြီး၏ ထုထည်ကို အဆ ၅၀ အထိ လျှော့ချနိုင်သောဗျူဟာ

ပြေီ ၂၃ ရက်ထုတ် သတင်းစာတော်တော်များများ နဲ့ ဂျာနယ်တို့ မှာ သတင်းအရ လှိုင်သာယာ ထိန်ပင်အနီး၌ အမှိုက်ပုံကြီး ဆိုးဆိုးရွားရွား မီးလောင်လျက်ရှိကြောင်း သိရပါတယ်။ ဤပြဿနာမှာ တဖြည်းဖြည်းတော့ ဖြေရှင်းနိုင်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း နောင်အခါ ဤပြဿနာမျိုး မဖြစ်ရလေအောင် အမှိုက်ပုံကြီး မီးလောင်ခြင်းကို စီမံခန့်ခွဲတဲ့ နည်းများကို အင်တာနက်မှာ ရှာဖွေ ကြည့်မိပါတယ်။

မီးလောင်ခြင်းကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းဆိုရာမှာ ကြိုတင်တားဆီးခြင်းဖြစ်ရာ စင်ကာပူမှာ အမှိုက်ပုံ ကို ဘယ်လိုစီမံလဲဆိုတာ သိချင်လို့ အင်တာနက်မှာ ရှာရာ စင်ကာပူနိုင်ငံသားတို့ ရဲ့ ဗျူဟာက ဥပမာ - အမှိုက်တန်ချိန် ၁၀၀ ထွက်လျှင် နှစ်တန်ဖြစ်သွားတဲ့ အထိ လျှော့ချနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ဒီလို ဖြစ်အောင် ဗျူဟာသုံးခုနဲ့ ပြုလုပ်ကြောင်း သိရပါတယ်။

ဗျူဟာ (၁) ကိုတော့ (3) R Method လို့ ခေါ်တယ်။

၁.၁ Reduce = အသုံးအဆောင်များ ချွေတာခြင်း

၁.၂ Reuse = အသုံးအဆောင် ပြန်လည်အသုံးချခြင်း

၁.၃ Recycle = သုံးပြီးသားကို အသစ်ဖြစ်အောင်ပြုလုပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါ တယ်။

၁.၁ Reduce = အမှ ိုက်ထွက်စေသော အသုံးအဆောင်များ ချွေတာခြင်း

ဤနည်းကတော့ ဥပမာအားဖြင့် ရှေးအခါက ရုံးလုပ်ငန်းတွေမှာ ရုံးတစ်ရုံးက တခြားဌာနသို့ စာပို့လျှင် A4 စာရွက်ပေါ်၌ Print ထုတ်၍ ပို့ကြပါတယ်။ ယခုအခါ E-mial နဲ့ ပို့ကြသဖြင့် ဤရုံးက ကွန်ပျူတာစာမျက်နှာရှိစာက ဟိုရုံးကွန်ပျူတာစာမျက်နှာပေါ်သို့ ရောက်သွားပြီး စက္ကူကုန်ကျမှု သက်သာပြီး အမှ ိုက်ထွက် အထူးသက်သာပါတယ်။

ပစ္စည်းထည့်တဲ့ ကြွပ်ကြွပ်အိတ်များကို ဗုံးပေါလအောမသုံးဘဲ ချွေတာသုံးစွဲခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

၁.၂ Reuse = သုံးပြီးပစ္စည်းကို ပြန်သုံးခြင်း

ဤနည်းက ဥပမာအားဖြင့် ပစ္စည်းထည့်ပြီးသော ကြွပ်ကြွပ်အိတ်တစ်လုံးကို လွှင့်မပစ်ဘဲ နောက်တစ်ခါ ပစ္စည်းထည့်ဖို့ ပြန်သုံးခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

၁.၃ Recycle = သုံးပြီးပစ္စည်းကို အသစ်ဖြစ်စေပြီး ပြန်သုံးခြင်း

ဤနည်းကတော့ ပလက်စတစ်ဘူးခွံ၊ ပုလင်းစသည် တို့ ကို သေချာစွာပိုးသတ်၊ ပေါင်းသတ်၍ အသစ်ဖြစ်စေပြီး ပြန်လည်အသုံးချခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ စင်ကာပူအမှိုက်ပုံးများကို အင်တာ

နက်မှာ ရှာကြည့်ရာ အမှိုက်ပုံးလေးပုံးကို အရောင်လေးမျိုးခြယ်ပြီး တန်းစီထားပါတယ်။ ပုလင်းခွံထည့်ဖို့ ပုံးသတ်သတ်၊ ပလတ်စတစ်ခွံထည့်ဖို့ ပုံးသတ်သတ်၊ စက္ကူထည့်ဖို့ ပုံးသတ်သတ်၊ အမှိုက်အစိုများ ဥပမာ - ဟင်းရွက်ရိုးများ စသည် ဖြင့် မီးဖိုချောင်ထွက်များကို စွန့်ပစ်ရန် ပုံးကသတ်သတ်ဖြစ်ပါ တယ်။ ထိုအခါ ပြန်သုံးလို့ ရတဲ့ အမှိုက်များကို ပြန်လည်သန့်စင်၍ အသစ်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ရတဲ့ ကိစ္စက လွယ်ကူတာကို တွေ့ရပါတယ်။ စင်ကာပူ၌ ပညာပေးရာ ပြည်သူတွေက လိုက်နာကြသဖြင့် အမှိုက်ပမာဏ ရာခိုင်နှုန်း ၅၀ လျှော့ချနိုင်ပါတယ်။ ဥပမာ - အမှိုက်နှစ်တန်ထွက်မယ့်အစား တစ်တန်ပဲ ထွက်ပါတော့တယ်။

ဗျူဟာ (၂)ကတော့ (အင်စင်နာရေးရှင်း)

သို့မဟုတ် (INCINERATION) လို့ ခေါ်ပါတယ်။

လောင်ကျွမ်းစေခြင်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ 3R METHOD နဲ့ အမှိုက်ထွက်နည်းအောင် လုပ်သော်လည်း ထွက်လာသော အမှိုက်များကို မီးရှို့စက် (INCINERATOR) ထဲကိုထည့်ပြီး လောင်ကျွမ်းစေတာကို INCINERATION လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ထိုအခါ အမှိုက်တွေမီးလောင်ပြီး အပူတွေ အဆမတန် ထွက်လာရာ ၎င်းအပူ (HEAT) များကို လျှပ်စစ်စွမ်းအား ELECTRICITY ထုတ်လုပ်ရာမှာ သုံးလို့ ရ၍ တစ်ချက်ခုတ်နှစ်ချက်ပြတ်ဖြစ်ပါတယ်။

Incineration ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ IT IS WASTE TREATMENT PRO

CESS THAT INVOLVE COMBUSTION OF ORGANIC SUBSTANCES CONTAINED IN WASTE MATERIALS လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အင်စင်နာရေးရှင်း ဆိုသည် မှာ အမှိုက်များ ထဲရှိ ဩဂဲနစ်ပစ္စည်းများကို လောင်ကျွမ်းစေသော ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ပါတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

လောင်ကျွမ်းခြင်းဖြင့် အောက်ပါသုံးမျိုးရပါတယ် -

(၁) ပြာ

(၂) အပူ

(၃) မီးခိုးတို့ ဖြစ်ပါတယ်။

"အင်စင်နာရေးရှင်း ခေါ် မီးရှို့စက်ကို အင်တာနက်ပုံမှာ ကြည့်တော့ မီးခိုးကို ဒီအတိုင်း မထုတ်ပါဘူး။ လေထုထဲကို မီးခိုးမလွှတ်မီ ရေအထပ်ထပ်၊ စက်အထပ်ထပ်ကို ဖြတ်စေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မီးခိုးမှာ အမှုန်အမွှားမပါတော့ဘူး။ လေထုထဲကို မီးခိုးလွှတ်ရာမှာ လေထုညစ်ညမ်းမှု အထူးသက်သာစေပါတယ်။"

တန် ၅၀ ရှိတဲ့ အမှိုက်ကို မီးရှို့စက်ထဲထည့်ရင် ပြာနှစ်တန်ရပါတယ်။ ဒီတော့ 3R နည်းနဲ့ အမှိုက် ရာခိုင်နှုန်း ၅၀ လျှော့ချနိုင်တယ်။ အင်စင်နာရေးရှင်း ထပ်မံလျှော့ချနိုင်ရာ အမှိုက်တန် တန် ၅၀ ကို စီမံခန့်ခွဲရာ ပြာနှစ်တန်ပဲရတော့ အမှိုက်ပုံကို အဆ ၅၀ သေးငယ်အောင် လုပ်နိုင်ပြီ။

ဗျူဟာ (၃) LAND Filling ဆိုသည် မှာ အမှိုက်ပြာများကို မြေကြီးပေါ်၌ စုပုံခြင်းဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါပေမဲ့ တန်ချိန် ၁၀၀ အမှိုက်ကို န

စ်တန်ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီးမှ မြေကြီးပေါ်ကိုပုံတော့ အမှိုက်ပုံ က အဆ ၅ ဝ သေးငယ်သွားပြီး မီးလောင်ဖို့ ခက်သွားပြီ။ ၎င်းအပြင် လောင်ကျွမ်းပြီးသား ပြာတွေ ဖြစ်လို့ ထပ်မံ၍ မီးမလောင်နိုင်တော့ပါဘူး။

အထက်ပါ နည်းသုံးနည်းကတော့ စင်ကာပူက အမှိုက်ပုံကို အဆ ၈ ဝ ချုံ့တဲ့ ဗျူဟာတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ မေးစရာတစ်ခုရှိပါတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ အင်စင်နာရေးရှင်း လောင်ကျွမ်းမှုမှာ မီးခိုးတွေ ထွက်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မီးခိုးကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းမှု မဖြစ်နိုင်ဘူးလား မေးသင့်တယ်။

အင်စင်နာရေးရှင်းခေါ် မီးရှို့စက်ကို အင်တာနက်ပုံမှာ ကြည့်တော့ မီးခိုးကို ဒီအတိုင်း မထုတ် ပါဘူး။ လေထုထဲကို မီးခိုးမလွှတ်မီ ရေအထပ်ထပ်၊ စက်အထပ်ထပ်ကို ဖြတ်စေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မီးခိုးမှာ အမှုန်အမွှားမပါတော့ဘူး။ လေထုထဲကို မီးခိုးလွှတ်ရာမှာ လေထုညစ်ညမ်းမှု အထူး သက်သာစေပါတယ်။

နောက်တစ်ခု ဆက်လက်တင်ပြလိုတာက အမှိုက်ရှို့စက်က ထွက်လာတဲ့ ပြာကို မြေကြီးပေါ် မှာ ပဲ ပုံရတော့တာပေ့ါ။ ပြာဟာ အန္တရာယ်နည်းသွားတာတောင် လူနေရပ်ကွက်နဲ့ နီးလို့ မရပါဘူး။

သက္ကရာဇ် ၂၀၁၇ ဇူလိုင် ၃၁ ရက်က ဥရောပပါလီမန်မှာ အမတ်တစ်ဦးက မေးခွန်းထမေးပါ တယ်။ ပြာတွေကို စွန့်ပစ်တဲ့ အခါ လူနေရပ်ကွက်နဲ့ ဘယ်လောက်ဝေးဝေး စွန့်ရမယ်ဆိုတဲ့ ဥပဒေ ရှိလားလို့ မေးတဲ့ မှတ်တမ်းရှိတယ်။

တာဝန်ရှိဌာနကိုယ်စား Mr.DIMAS ဆိုသူက ပါလီမန်မှာ ပါ လာရောက်ဖြေကြားတာ ကတော့ ဤကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရှိသင့်တဲ့ အကွာအ

ဝေးကို ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေမရှိပါဘူး။ ဒေသတစ်ခုနဲ့ တစ်ခု သတ်မှတ်ချက်မတူနိုင်ပါဘူး။ သို့သော် ယေဘုယျအားဖြင့် ပြာအမှိုက်ပုံဟာ လူနေရပ်ကွက်နဲ့ နှစ်ကီလိုမီတာဝေးသင့်ပြီး မြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင်၊ ရေကန်များ နဲ့ သုညဒသမ ၅ ကီလိုမီတာ ဝေးသင့် တယ်လို့ ဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတွေမှာ တော့ အမှိုက်များကို Incineration မလုပ်ဘဲ မြေကြီးပေါ်၌ ပုံလျှင် အမှိုက်ပုံထုထည် အဆမတန်ကြီးထွားပြီး မီးလောင်ဖို့ RISK ပိုများ ပါတယ်။

ဒါကြောင့် Incineration Technology ဆိုတာ အရေးကြီးတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ လက်ခံ ကြရမှာ ပါ။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ ဤနည်းပညာရှင် ပြည်တွင်း၌ မရှိသေးလျှင် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ ကို နိုင်ငံခြားသို့ ပညာတော်သင်လွှတ်သင့်ပါပြီ။

ခေတ်မီသော မီးသတ်နည်းပညာများ

ယခုအခါ ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများ ၌ ပိုမိုခေတ်မီသော မီးသတ်နည်းပညာများကို သုံးနေကြပါပြီ။ ဥပမာများမှာ မီးသတ်လေယာဉ်ပျံ၊ မီးသတ်ရေသယ်ယာဉ်၊ မီးသတ်ဒရုန်း၊ မီးသတ်စက်ရုပ် (FIRE FIGHTING ROBORT) စသည် တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ မီးသတ်စက်ရုပ်ဆိုတာကတော့ လူပုံစံနဲ့ မတူဘဲ သံချပ်ကာကားနဲ့ ပိုတူပါတယ်။ စစ်ရုပ်ရှင်ကားတွေမှာ သံချပ်ကာကားရဲ့ အမြောက်က အမြောက်ကျည်ဆန်ထွက်ပြီး မီးသတ်စက်ရုပ်ရဲ့ အမြောက်နဲ့ တူတဲ့ ပိုက်ကတော့ ရေတွေပန်းထွက် ပါတယ်။ မီးသတ်စက်ရုပ်က လူမပါဘဲ မောင်းနှင်နိုင်ပြီး မီးလောင်ရာသို့ အလွန်နီးကပ်စွာ ချဉ်းကပ် နိုင်ပါတယ်။

အနာဂတ်မှာ ဒီလိုပစ္စည်းတွေ၊ ဒီလိုနည်းတွေသုံးဖို့ လိုပြီး မီးသတ်ဝန်ထမ်းတွေကို နိုင်ငံခြား သို့ ပညာသင်လွှတ်ရန် လိုပြီထင်ပါတယ်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံအစိုးရတို့ က ပြုလုပ်နိုင်သော ဗျူဟာတစ်ခု သို့မဟုတ် INGO များကို ဖိတ်ကြားခြင်း

INGO အမျိုးအစားတွေများ လုပြီး ယင်လုံအိမ်သာ၊ ငှက်ဖျား၊ HIV ကာကွယ်ရေး၊ သစ်တောဆိုင်ရာ INGO တွေများ လုပြီး မြန်မာနိုင်ငံထဲမှာ လာရောက်ကူညီနေကြပါတယ်။ အမှိုက် စီမံခန့်ခွဲရေး NGO ဆိုတာလည်း ကမ္ဘာမှာ များ စွာရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်လုပ်ကိုင်နေတာတော့ မကြားမိဘူး။ သူတို့ ကို ဖိတ်ကြားလို့ အဆင်ပြေရင် သူတို့ စရိတ်နဲ့ သူတို့ လာကြမယ်။ နည်းပညာတွေရမယ်။ Incineration စက်ကြီးတွေ သယ် လာပြီး ဆောင်ရွက်ပေးရင် လုပ်ငန်းမြန်ဆန်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ INGO အမျိုးမျိုးမှာ လုပ်ကိုင်ဖူးပြီး ကျွန်တော်တို့ INGO တွေက နေရောင် ခြည်စွမ်းအင်သုံး ရေခဲသေတ္တာ၊ စက်လှေ၊ ထော်လာဂျီ၊ ကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ မူလတန်းကျောင်း ဆောက်ခြင်း၊ ဆေးခန်းဆောက်ခြင်းတွေကို စီမံကိန်းနယ်မြေမှာ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါဆိုရင် မီးသတ်စက်ရုပ်လောက်ကို သူတို့ ပေးနိုင်မှာ ပါ။ အမှိုက်မီးရှို့စက်လည်း ပေးနိုင်မှာ ပါလို့ ထင်မိပါ တယ်။

ယခုနည်းများကို အသုံးပြုလျှင် နောက်ငါးနှစ်၊ ၁၀ နှစ်ကြာ အနာဂတ်မှာ နောက်ထပ် မီးလောင်မယ့် အမှိုက်ပုံရယ်လို့ ရှိတော့မှာ မဟုတ်ဘူး လို့ ကျွန်တော် မျှော်လင့်ပါကြောင်း။

***